

Kroglove; derfor blev saa de underordnede Retsbetjente satte under Opsigt af Overdomstolene. Derefter giver Forordningen en Del Bestemmelser, som, hvis de blev iagttagne, vilde i høj Grad paaskynde Sagernes Fremme. Der maa imidlertid snart efter Forordningens Emanation være fremkommet de samme Skavanker, thi i en ny Forordning af 16de Januar 1828 paabydes det, at enhver, som forlanger Udsættelse, skal nøjagtigen anføre Aarsagen og bestemt opgive, hvortil han vil bruge Udsættelsen, og derefter skulde Retten paa det omhyggeligste prøve Værdien af den paaberaabte Grund. Denne Bestemmelse gælder endnu, men nu vide vi alle, hvorledes det gaar med disse Udsættelser. Der bliver forlangt Udsættelse efter Udsættelse, og jeg kan nævne et ganske karakteristisk Eksempel, som i Virkeligheden ikke er overdrevet. Det var i en Proces angaaende 2—300 Kr., at en Sagfører ved Juletid forlangte 14 Dages Udsættelse, og gav sin Grund og fik Udsættelse, og da de 14 Dage vare gaaet fik han atter 14 Dages Udsættelse paa forrige Grund. Da de 14 Dage vare gaaet, fik han atter Udsættelse paa forrige Grund, og saaledes fortsatte han med at faa Udsættelse paa forrige Grund, indtil hen imod Sommer i Juni Maaned, saa fandt Dommeren, at det dog var for langstrakt, og saa undersøgte han, hvad denne forrige Grund var, og saa viste det sig, at det var, at vedkommende Sagfører paa Grund af en Snestorm ikke kunde konferere med sin Mandant. Ja, det er et Tilfælde, som virkelig er passeret. Nu stod det imidlertid i Protokollen, og det var Dommerens Fejl. Sagen var, at han ikke havde passet paa, men Fejlen var ogsaa Sagførerens, idet han ikke havde været klogere, og det var ogsaa Modpartens Fejl, at han ikke havde passet bedre paa. De slap nu alle tre godt fra det, da der faldt Dom i Sagen og den dermed var forbi. Den Slags Ting kan altsaa ske. Det er ikke Lovens Skyld, men det er en Praksis, som har uddannet sig, og som er slaaet i den Grad fast, at jeg er fuldt enig i, hvad det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds udtalte, at det ikke kan nytte at lappe paa den Praksis, thi det bliver dog kun Lapperi. Der maa noget helt nyt i Stedet, og allerede af den Grund er det nødvendigt at gaa over til en helt ny Retsordning, men saa vil jeg gøre opmærksom paa, at saa maa der passes godt paa fra første Færd, for at man ikke forfalder til det samme og uddanner en Praksis mod Løven, thi det kan naturligvis ske og

saa der, og det er mig bekendt, at man navnlig nede i Tyskland ingenlunde priser den borgerlige Retspleje for dens Hurtighed.

Hvis dette imidlertid var den eneste Skavank, at det gaar langsomt, fik det endda være, men der er en anden og efter min Formening endnu større Skavank, som til Dels skjuler sig; det er, hvad jeg vil kalde for den indre Skavank. Hovedformaalet med enhver Proces er jo den at faa en retfærdig Dom, men Forudsætningen for, at en Dom kan blive retfærdig — og det gælder baade den kriminelle og den civile Retspleje — er dog, at det Grundlag, hvorpaa Dommen fældes, er rigtigt, med andre Ord, at den fulde objektive Sandhed er kommen frem, og at de faktiske Forhold, saaledes som de foreligge under Processen, ogsaa ere stemmende med den virkelige objektive Sandhed. Det kan man imidlertid desværre ikke sige om vor nugældende borgerlige Proces, og jeg tror, at det er gaaet adskillige Dommere, som det er gaaet med mig, at vi mere end en Gang, naar vi have skrevet en Dom, idet vi støttede os til de Akter, som forelaa — og det er det eneste, vi have, og som vi have Lov til at støtte Dommen paa — vel vide, at denne Dom er lovmædholdig, og at den vil kunne staa, som det hedder, for en Appel, men dog ikke ere tilfredse med Dommen, fordi vi have en Følelse af, at Sandheden ikke er kommen frem, og at Dommen derfor ikke er stemmende med den objektive Retfærdighed, og dette er saa meget mere pinagtigt for os, som vi staa magtesløse over for dette Forhold. Det er jo nemlig saaledes, som det allerede er berørt her i Salen, at sagsøgte i mangfoldige Tilfælde staa meget stærkere end Sagsøgeren, idet han kun behøver at nægte, og at han slet ikke behøver at komme frem med den virkelige Sandhed, og det er saaledes, at Dommeren ikke kan komme til at gribe ind, selv om han vil. Der foreligger adskillige Beviser herpaa, og jeg kan fra min egen Praksis nævne et, der maa ske er ganske illustrerende. Der blev for mange Aar siden her i Kjøbenhavn ført en Proces om noget, der hed en „Slagprop“, og saa skulde der føres Vidner i Holbæk, hvor jeg den Gang var konstitueret, og saa begyndte der en Procedure fra tidlig Morgen til hen paa Eftermiddagen mellem to kjøbenhavnske Sagførere, vistnok en udmærket dygtig Procedure, og de talte stadig om denne Slagprop og Vidner blev afhørte om denne Slagprop, og jeg anede ikke den Gang, hvad en